

Brüssel, 4.10.2016
COM(2016) 646 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE,
NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING
REGIOONIDE KOMITEELE**

Noortegarantii ja noorte tööhõive algatus kolm aastat hiljem

{SWD(2016) 323 final}

{SWD(2016) 324 final}

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Noored on Euroopa tulevik. Meie ülesanne on luua tingimused nende optimaalse arengu tagamiseks ja pakkuda neile parimaid võimalusi aktiivseks osalemiseks tööturul ja ühiskonnas. Samas tabas kriis kõige rängemalt just noori ning hiljutise Eurobaromeetri uuringu kohaselt tunnevad pooled Euroopa noored end ühiskonna- ja majanduselus osalemisest tõrjutuna ja marginaliseerununa.

President Juncker ütles oma 2016. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta, et „Euroopa Liit ei peaks mitte ainult säilitama meie euroopalikku elulaadi, vaid avardama ka selle elulaadiga inimeste võimalusi. Ma ei saa ega kavatse leppida sellega, et Euroopa on koht, kus noored tööd ei leia.“ Ta kinnitas ka oma kavatsust jätkata „noortegarantiile panustamist kogu Euroopas, parandades eurooplaste töösukki ning kaasates kõige enam abi vajavaid piirkondi ja noori“. Selleks et Euroopa elanike dünaamilisust ja potentsiaali täielikult ära kasutada, tuleb noorte töötusega edaspidigi otsustavalt tegeleda ning rakendada täies ulatuses kõiki ELi ja riikliku tasandi vahendeid. Sama eesmärki järgib uus noori käsitlev algatus, mida tutvustati Euroopa Parlamendi presidendile ja nõukogu eesistujale adresseeritud 2016. aasta kavatsusavalduses. Algatuse raames jätkatakse praeguste tulemusi andvate protsessidega ja tugevdatakse neid ning luuakse uusi vahendeid piisavalt käsitlemata probleemide lahendamiseks. Käesolev aruanne ja selle järeldused on osa kõnealusest algatusest.

Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on 2013. aastast alates järginud ulatuslikku strateegiat noorte töötuse vähendamiseks. Komisjon esitas ettepaneku ja pärast seda on kõik liikmesriigid hakanud täitma nõukogu 2013. aasta aprilli soovitusel esitatud poliitilist kohustust luua noortegarantii, et tagada kõigile noortele kvaliteetne töö-, haridustee jätkamise, õpipoisiõppe või praktikapakkumine nelja kuu möödumisel töötuks jäämisest või formaalharidussüsteemist lahkumisest. Noortegarantii loomine käis käsikäes ELi tasandi poliitiliste suuniste ja rahalise toetusega, mida eraldati eelkõige noorte tööhõive algatuse kaudu.

Kolm aastat pärast noortegarantii käimalükkamist on noorte töötute arv ELis vähenenud 1,4 miljoni võrra. 2015. aastaks vähenes noorte töötuse määr 3,4 protsendipunkti võrra tasemele 20,3 % ning mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noored) arv vähenes ühe protsendipunkti võrra ehk 12 %-ni ELi keskmisest. Noorte töötuse määr ning NEET-noorte osakaal on ELi lõikes väga ebahütlane, kuid mõlemad näitajad on enamikus liikmesriikides vähenenud. Samal ajavahemikul vähenes noorte töötuse määr nii ELis tervikuna kui ka paljudes liikmesriikides kiiremini kui täiskasvanute oma. See näitab, et noortegarantii toel tehtud struktuurireformid tööturu-, haridus- ja koolituspoliitika valdkonnas on andnud tulemusi.

Noortegarantiist on saanud tegelikkus kõikjal ELis. Alates 2014. aasta jaanuarist on noortegarantiis osalenud 14 miljonit noort. Ligikaudu üheksa miljonit noort on võtnud vastu pakkumise, millest enamik olid tööpakkumised. Peaaegu kaks kolmandikku 2015. aastal noortegarantiis osalemise lõpetanud noortest võttis vastu töö-, haridustee jätkamise, praktika- või õpipoisiõppe pakkumise. Noortegarantii on oluliselt hõlbustanud struktuurireforme ja uuenduslikku poliitikakujundamist kõigis liikmesriikides. Seda täiendavad muud algatused, näiteks Euroopa uus oskuste tegevuskava ja Euroopa Õpipoisiõppe Liit. Noorte töötuse määr on aga endiselt lubamatult kõrge ja liikmesriikidel tuleb lahendada veel palju probleeme. Vaja on jätkuvat poliitilist pühendumist noortegarantiile kui pikaajalisele struktuurireformile, et seni tehtud tööst tegelikkus kasu

saada. Asjaosaliste, näiteks avalike tööturuasutuste, haridusasutuste ja koolitajate tegevuse omavaheline kooskõlastamine ja suutlikkuse suurendamine tagab paljutöötavad partnerlussuhted ja parandab tulemuslikkust. Kokkuvõttes on veel palju teha, et juhtida raskesti ligipääsetavad elanikkonnarühmad ja tööturult kõige enam eemale jäänud noored noortegarantiiga pakutavate võimaluste juurde.

Selle protsessi toetamiseks on kasutatud märkimisväärselt ELi rahalist toetust. Ajavahemikul 2014–2020 investeerib Euroopa Sotsiaalfond otse vähemalt 6,3 miljardit eurot (lisaks noorte tööhõive algatuse vahenditele), et toetada sama investeerimisprioriteedi raames noorte integreerimist tööturule.

Lisaks sellele on noorte tööhõive algatusega, mille algsed rahalised vahendid ulatuvad 6,4 miljardi euron, esmakordselt antud otsest sihipärast toetust NEET-noortele, kes elavad piirkondades, kus noorte töötuse määr on suurem kui 25 %. 2015. aastal otsustas komisjon kiirendada noorte tööhõive algatuse rakendamist, suurendades liikmesriikide eelrahastamist peaaegu ühe miljardi euro võrra. Tuginedes esialgsetele tulemustele ja vajaduste hindamisele kuni 2020. aastani, tegi komisjon äsja ettepaneku pikendada noorte tööhõive algatuse rahastamist ja lisada ELi eelarvest veel miljard eurot, mida täiendatakse samas summas Euroopa Sotsiaalfondist toetuskõlblikele liikmesriikidele antava eraldisega.

1. SISSEJUHATUS

Noored on ELi poliitilises tegevuskavas olulisel kohal. ELi noortepoliitikas pannakse erilist rõhku kõigi noorte suuremale sotsiaalsele kaasatusele, aktiivsemale osalemisele demokraatias ja kodanikuühiskonnas ning noorukieast täiskasvanuikka ülemineku lihtsustamisele, eelkõige noorte tööturule integreerimisele¹.

2013. aastal keset kriisi, millel olid rängad tagajärjed noorte tööhõivele, võtsid liikmesriigid kohustuse järgida terviklikku lähenemisviisi, **et lahendada esmajärjekorras ja viivitamata noorte töötuse probleem.**

Noortegarantii loodi niisiis eesmärgiga tagada, et kõik kuni 25 aasta vanused noored saaksid kvaliteetse töö-, õpingute jätkamise, õpipoisiõppe või praktikapakkumise nelja kuu jooksul alates töötuks jäämisest või formaalharidussüsteemist lahkumisest². Samuti oli noortegarantii eesmärk koolist tööle ülemineku parandamise ja noorte tööalasesse konkurentsivõimesse investeerimise kaudu **hoida ära oskuste vähenemisest tulenevat kasvuvõimaluste kadu, sotsiaalse ühtekuuluvuse langust ning tööturult lahkumist, millel võiks olla Euroopa majandusele rängad tagajärjed, eriti ajal, mil elanikkond kiiresti vananeb.**

Lisaks noortegarantiile tehti veel mitu ELi algatust. 2013. aastal asutati Euroopa Õpipoisiõppe Liit, et parandada õpipoisiõppe kvaliteeti, pakkumist ja mainet Euroopas. 2014. aasta märtsis võeti vastu praktika kvaliteediraamistikku käsitlev nõukogu soovitus. 2015. aasta Euroopa noortepakt põhineb nimetatud algatustel ning sellega edendatakse ettevõtjate ja haridusasutuste kvaliteetset partnerlust.

¹ Euroopa Komisjon (2015), ELi noortearuanne 2015, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

² 2013/C 120/01, 22. aprill 2013.

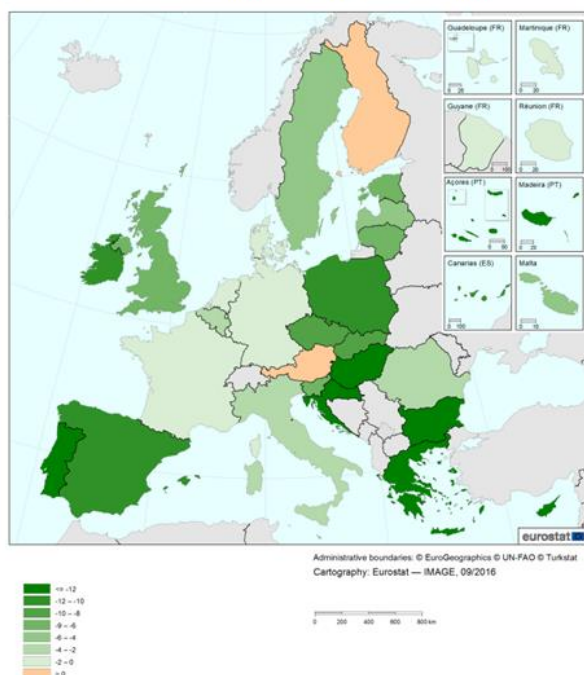
Kolm aastat pärast noortegarantii loomist on noorte töötute arv ELis vähenenud 1,4 miljoni võrra ning märkimisväärselt on vähenenud mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noored) arv, ehkki liikmesriikide tulemused on ebaühtlased.

Joonisel 1 esitatakse ülevaade noorte töötuse väga erinevatest määradest ELis 2016. aasta alguses ja tuuakse välja, millistes liikmesriikides on noorte töötus alates 2013. aastast kõige rohkem vähenenud. Noorte tööturu näitajad on alates 2013. aastast olnud muude vanuserühmade näitajatest paremad. Isegi kui võtta arvesse muid tegureid, nagu noorte suurem tsükliline tundlikkus makromajanduslike tingimuste suhtes, on noortegarantii toel tehtavad struktuurireformid tööturu-, haridus- ja koolituspoliitika valdkonnas sellisele tulemusele kaasa aidanud.

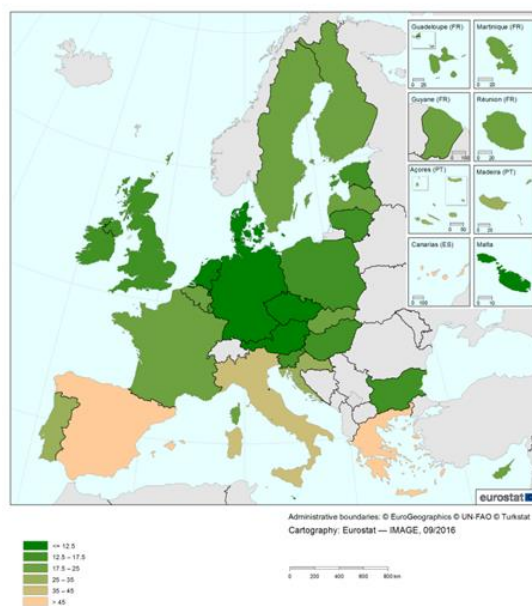
Joonis 1. Noorte töötuse määrad ELis 2016. aastal ja muutused aastatel 2013–2016

Noorte töötuse määr (vanuserühm 15–24)

Muutused 2013. aasta 1. kvartalist kuni 2016. aasta 2. kvartalini

Noorte töötuse määr 2016. aasta 2. kvartalis

Noortegarantiist on saanud tegelikkus kõikjal ELis. Seda hakati kiiresti rakendama alates 2014. aastast. Sellest ajast alates on noortegarantiis osalenud rohkem kui 14 miljonit noort ja samaaegselt on registreeritud olnud keskmiselt peaaegu kaks miljonit noort³. Ligikaudu üheksa miljonit noort võttis noortegarantii raames vastu töö-, haridustee jätkamise, praktika- või õpipoisiõppe pakkumise.

³ Juhime tähelepanu sellele, et need arvud põhinevad noortegarantii näitajate raamistikus kogutud andmetel ja 2016. aastat hõlmavatel prognoosidel. Üksikasjalikud andmed on esitatud käesolevale teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendis, mis käsitleb noortegarantii rakendamist ja noorte tööhõive algatuse toimimist (SWD (2016) 323).

Enamikus liikmesriikides kiideti aastatel 2013–2015 heaks hulgaliselt noortele suunatud tööturureforme. Lisaks sellele, et noortegarantii aitas edendada nii nõudluse kui ka pakkumise poole noortemeetmeid, toimis see ka reformide tugeva poliitilise tõukejõuna. Seejuures hõlbustas see oluliselt struktuurireforme ja uuenduslikku poliitikakujundamist ning edendas investeeringuid inimkapitali ja paremuse poole ühtlustamist kõigis liikmesriikides. Samuti on noortegarantii aidanud kaasa töö- ja haridusvaldkonna partnerlussuhetele. Vaatamata nendele positiivsetele suundumustele, on vaja uusi jõupingutusi, et toetada tööturust kõige kaugemal olevaid noori, st NEET-noori, kes on olukorra paranemisest kõige vähem kasu saanud.

14
MILJONIT
noort
osales
noortegarantii
kavades

9
MILJONIT
noort
võttis vastu
töö-,
haridus-,
praktika- või
õpipoisiõppe
pakkumise

Noortegarantii toetamiseks võeti Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja noorte tööhõive algatuse (YEI) kaudu **kasutusele märkimisväärne hulk ELi rahalisi vahendeid**. Noorte tööhõive algatus loodi 2013. aastal ja selle rahalised vahendid ulatusid 6,4 miljardi euron. Selle eesmärk oli anda esmakordselt otsest ja sihipärast toetust mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, kes elavad piirkondades, kus noorte töötuse määr on suurem kui 25 %. Praegune komisjon otsustas noorte tööhõive algatuse rakendamist kiirendada, suurendades liikmesriikide eelrahastamist 2015. aastal peaaegu miljardi euro võrra. Tuginedes esialgsetele tulemustele ja vajaduste hindamisele kuni 2020. aastani, on komisjon nüüd teinud ettepaneku pikendada noorte tööhõive algatuse rahastamist ja lisada ELi eelarvest miljard eurot, mida täiendatakse samas summas ESFist toetuskõlblikele liikmesriikidele antava eraldisega. Programmitöö perioodil 2014–2020 investeeritakse ESFist (lisaks noorte tööhõive algatuse vahenditele) otse vähemalt 6,3 miljardit eurot, et toetada noorte integreerimist tööturule kogu Euroopas.

Alates 2013. aastast on Euroopa Investeeringuspank pakunud kaheosalist programmi „Oskused ja töökohad – investeerimine noortesse“⁴. Oskustesse investeerimise sambaga toetatakse investeeringuid inimkapitali (nt tööga seotud oskused ja väljaõpe töökohal, samuti kutseõpe, õppelaenu ja õpirändeprogrammid). Aastatel 2013–2015 andis EIP selle samba kaudu vahendeid peaaegu 7 miljardi euro ulatuses. Lisaks pakutakse samba „Töökohad noortele“ raames rahastust noorte tööhõive jaoks VKEdes. Ajavahemikus 2013. aasta juulist kuni 2015. aasta detsembrini eraldati toetusesaajatest VKEdele üle 26 miljardi euro.

2013. aastal kutsusid ELi riigipead ja valitsusjuhid komisjoni üles andma 2016. aastal aru noortegarantii rakendamisest ja noorte tööhõive algatuse toimimisest⁵. Käesolev teatis on komisjoni vastus sellele üleskutele ning samuti kajastuvad selles nõukogu,⁶ Euroopa Parlamendi,⁷ sotsiaalpartnerite ja sidusrühmade sõnumid. Teatises käsitletakse nii liikmesriikides kui ka ELi tasandil noortegarantii ja noorte tööhõive algatuse rakendamiseks võetud meetmeid.

⁴ Lisateave: <http://www.eib.org/projects/priorities/investing-for-youth/index.htm?lang=en>

⁵ EUCO 104/2/13.

⁶ 2016. aasta märtsis märkis nõukogu, et „paljudel juhtudel on garantii toiminud ka võimsa poliitikamootorina“ ning et „selleks et seni tehtud tööst kasu saada, on kõige tähtsam jätkata poliitilist pühendumust noortegarantiile kui pikaajalisele struktuurireformile“. Euroopa Liidu Nõukogu, 6154/16.

⁷ Euroopa Parlament on tungivalt nõudnud, et liikmesriigid rakendaksid noortegarantiid täielikult. 2015/2351 (INI).

Teatistes hinnatakse esimesi tulemusi ja tuuakse välja probleemid, pidades silmas asjaolu, et teatud liikmesriikides on noortegarantii meetmete täielikuks rakendamiseks vajalike menetluste ja struktuuride kehtestamine võtnud rohkem aega⁸.

2. NOORTEGARANTII JA NOORTE TÖÖHÕIVE ALGATUS KOLM AASTAT HILJEM

2.1. Poliitika kiire rakendamine kogu Euroopas

Kuju on võtnud riiklikud noortegarantii kavad...

Noortegarantii on struktuurireform, mis on kogu ELis kiiresti ellu viidud tänu enneolematule kombinatsioonile poliitilisest tahtest, noorte tööhõive algatuse ja ESFi kaudu antavatest märkimisväärtsetest rahalistest vahenditest ning ELi tasandi töökindlatest järelevalvemehhanismidest.

Kõik liikmesriigid määrasid oma strateegilise lähenemisviisi kindlaks konkreetsetes noortegarantii rakenduskavas⁹. Need hõlmasid nii lühiajalisi meetmeid koheseks reageerimiseks noorte töötuse ja mitteaktiivsuse¹⁰ kõrgele määrale kui ka nägemust pikemaajalisematest struktuurireformidest, et parandada koolist tööle üleminekut. Kavade rakendamine algas 2014. aastal ja põhimeetmeid võetakse kasutusele järk-järgult.

Noortegarantii põhijooned¹¹

Noortegarantiiga tagatakse, et kõik kuni 25 aasta vanused noored saavad kvaliteetse töö-, õpingute jätkamise, õpipoisiõppe- või praktikapakkumise nelja kuu jooksul alates töötuks jäämisest või ametlikust haridussüsteemist lahkumisest.

Noortegarantii hõlmab kõiki mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori (NEET-noored). NEET-noored aga on heterogeenne rühm ja neid saab omakorda jagada kahte suurde kategooriasse: töötud NEET-noored, kes otsivad aktiivselt tööd; mitteaktiivsed NEET-noored, kes ei otsi tööd. Mitteaktiivsus võib tuleneda mitmesugustest teguritest, sealhulgas perekondlikest kohustustest ja terviseprobleemidest, kuid ka heitumusest või sellest, et puudub motivatsioon end töötuna arvele võtta¹².

Riiklike noortegarantii kavade koordineerimine on enamasti tööjõuküsimustega tegeleva ministeeriumi ülesanne, kuid peamise kontaktpunktina tegutsevad üldjuhul avalikud tööturuasutused. Umbes kolmandikus liikmesriikides on kaasatud alternatiivsed pakkujad (sh kaubandus-, tööstus- ja käsitöökojad, noortekeskused, haridusasutused ja haridusteenuse osutajad ning omavalitsused) ja kolmes liikmesriigis saavad noored end registreerida spetsiaalse veebipõhise noortegarantii platvormi kaudu.

Enamik liikmesriike on meetmed suunanud alla 25-aastastele noortele, nagu on ette nähtud nõukogu soovitusel, kuid 13 liikmesriiki on meetmete ulatust laiendanud kuni 30-aastastele noortele. Enamikus liikmesriikides on pakkumise esitamise tähtajaks kehtestatud neli kuud, mis on kooskõlas nõukogu soovitusel.

⁸ Üksikasjalikumad teavet leiab teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendist SWD (2016) 323.

⁹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=en>.

¹⁰ Isik ei ole [majanduslikult](#) aktiivne, kui ta ei ole osa tööjõust. Seega mitteaktiivsed noored ei tööta ega ole ka töötud, st nad ei tööta ja ei ole tööturul kättesaadavad ega ka otsi tööd.

¹¹ Riigipõhine teave on esitatud komisjoni talituste töödokumendile lisatud riikide ülevaates.

¹² Eurofound (2016), *Exploring the diversity of NEETs*, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

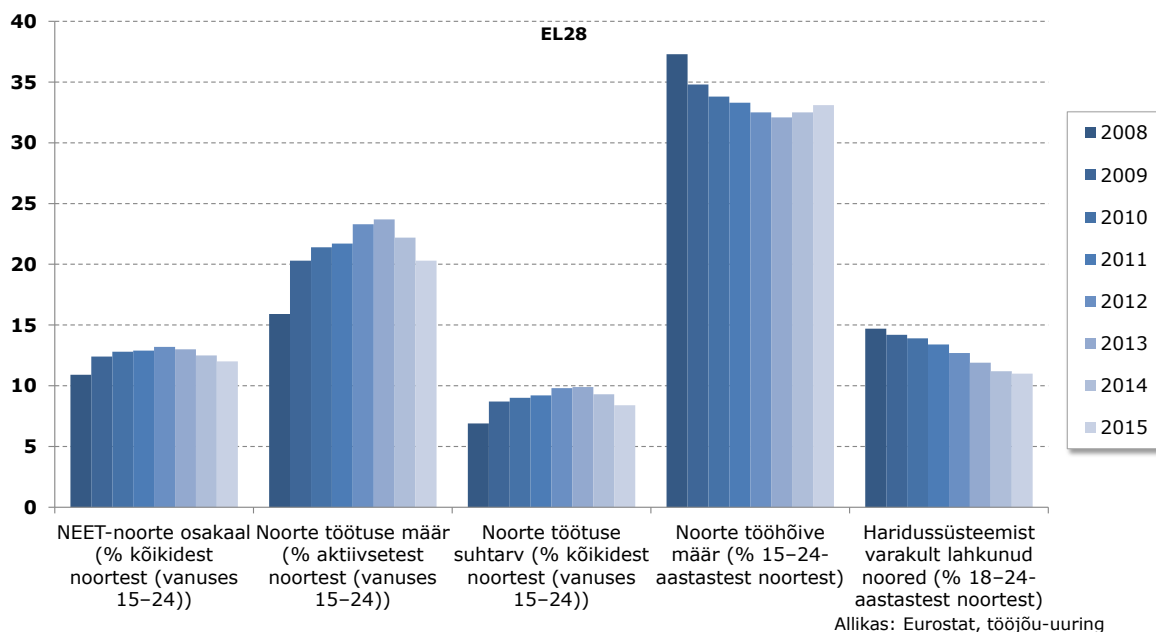
Noortegarantii raames tehtavate pakkumiste tüüpilised näited on muu hulgas järgmised:

1. töökohad avatud tööturul (subsideeritud või mitte), füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemine, mida toetatakse tegevuse alustamise ja sihtotstarbeliste toetuste kaudu;
2. haridusvõimalused, sealhulgas tööalane koolitus, taasintegreerimine tavaharidussüsteemi, taasintegreerimist toetavad täienduskursused, teist võimalust pakkuv haridus;
3. õppisiõpe ning
4. praktika.

..., mis aitavad kaasa noorte töötuse ja NEET-noorte arvu olulisele vähenemisele ning suuremale lähenemisele...

Noorte tööturu olukord on märkimisväärselt paranenud alates 2013. aastast, mis oli murdepunkt, millest edasi hakkasid põhinäitajad paranema (vt joonis 2). 2015. aastaks vähenes noorte töötuse määr 3,4 protsendipunkti võrra tasemele 20,3 % ning NEET-noorte arv vähenes ühe protsendipunkti võrra ehk 12 %-ni ELi keskmisest. Alates noorte tööturu suundumuste ümberpöördumisest 2014. aastal on nii noorte töötuse määr kui ka NEET-noorte osakaal enamikus ELi liikmesriikides langenud. NEET-noortega seotud suundumused ei ole siiski palju muutunud liikmesriikides, kus need näitajad olid 2013. aastal kõige kõrgemad (eelkõige Itaalias ja Rumeenias). NEET-noorte osakaalu vähenemine ELi tasandil näib üldiselt tulenevat nii siirdumisest täiendusharidusse kui ka tööle (liikmesriigiti on siin erinevusi).

Joonis 2. Tööhõive määr, töötuse suhtarv, NEET-noored, haridussüsteemist varakult lahkunud noored ja töötuse määr ELis, 2008–2015

Noortegarantii on aidanud suurendada tööturu nõudlust noorte järele ja toetanud töökohtade loomise meetmeid. Noortegarantii rakendamisel on enamik liikmesriike kasutanud värbamistoetusi, paljud neist ELi rahastamise toel. Selliste kavade tulemuslikkus

on paranenud ka tänu sellele, et suuremat tähelepanu pööratakse värbamistoetuste abil toetatavate noorteni jõudmisele, nende koolitamisele ja jälgimisele.

..., viivad oluliste poliitiliste reformide ja uuendusliku poliitikakujundamiseni...

Noortegarantii on toiminud tugeva poliitilise tõukejõuna ning sellega täiendatakse makromajanduslike vahendite ja muude poliitikavahendite kasutamist noorte tööhõive suurendamisel. Paljud liikmesriigid olid juba enne soovitusel vastuvõtmist kehtestanud hulgaliselt asjakohaseid noorte tööhõive meetmeid. Noortegarantiiga aga on raskuspunkt viidud varajasele sekkumisele ja registreerimata NEET-noortele¹³ ning sellega mõjutatakse poliitika kujundamist ja rakendamist. Lisaks on noortegarantii paljudes liikmesriikides olnud muutuste käivitaja, kuna selle raames nõutakse teenuste ja programmide koondamist ja elluviimist kindla tähtaja jooksul ning süstemaatiliste partnerlussuhete kaudu. Aastatel 2013–2015 kiitsid liikmesriigid heaks kokku 132 tööturu reformi, mis olid suunatud noortele ja milles keskenduti eelkõige noorte tööhõivepoliitikale¹⁴.

Liikmesriigid võib jagada kolme rühma vastavalt sellele, kuivõrd on noortegarantii toiminud reformide liikumapaneva jõuna. Sellise rühmitamise puhul võetakse arvesse liikmesriikide erinevaid lähteolukorrasid institutsioonilise keskkonna ja makromajanduslike tingimuste osas soovitusel vastuvõtmise ajal¹⁵.

- Rühm A (kiirendatud reform): noortegarantii on andnud uut hoogu poliitika arengule ja seda kiirendanud paljudes liikmesriikides, eelkõige nendes, kus esineb suuri probleeme ja mis saavad märkimisväärset ELi rahalist toetust (BE, BG, FR, HR, HU, IT, LT, LV, PL, PT, SI), kuigi rakendamisetapid võivad erineda.
- Rühm B (tugevdatud poliitikaraamistik): noortegarantii on aidanud hästi toimivat poliitikat olemasolevate meetmete laiendamise või kohandamise kaudu tugevdada neis liikmesriikides, kus juba olid kehtestatud ulatuslikud vahendid, mis olid soovitusel üldjoontes kooskõlas (AT, DE, DK, EE, FI, IE, LU, MT, NL, SE, UK).
- Rühm C (seni on reformid olnud piiratumad): muudatused on olnud piiratumad tulenevalt mitmest tegurist, sealhulgas puudused prioriteetide seadmisel, viivitused põhimeetmete võtmisel või katkestused nende rakendamisel või ka keskendumine varem olemas olnud kavadele (CY, CZ, EL, ES, RO, SK).

¹³ Noortegarantii kontekstis viitab termin „registreeritud NEET-noor“ mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, kes on end arvele võtnud noortegarantii pakkuja (tavaliselt riiklik või piirkondlik tööturuasutus) juures.

¹⁴ Allikas: Euroopa Komisjon, LABREFi andmebaas.

¹⁵ Eelkõige on rühmitamise aluseks noortega seotud meetmete arv aastatel 2013–2015, nagu on välja toodud LABREFi andmebaasis. Tulemused vaadati seejärel läbi kvalitatiivsema analüüsi põhjal, milles keskenduti eelkõige noortegarantii rakendamise seisule ja meetmete ulatusele (võttes aluseks tööhõivekomitee, Euroopa Komisjoni koostatud riigiaruanded, Euroopa tööhõivepoliitika seirekeskuse riiklike ekspertide analüüsi).

Riigipõhised andmed seniste saavutuste, põhimeetmete, veel lahendamata probleemide ja vajaduse korral noorte tööhõive algatuse rakendamise kohta on esitatud käesolevale teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendis¹⁶.

Noortegarantii on aidanud ületada valdkondade vahelisi piire ja luua toimivaid partnerlussuhteid. Suurenenud on tööhõive, hariduse ja noortepoliitika valdkondade vaheline kooskõlastamine, mille tõukejõuks on olnud eelkõige liikmesriikide koostatud noortegarantii rakenduskavad. Loodud on uusi partnerlussuhteid sotsiaalpartnerite ja noorteasutustega, sealhulgas noorteorganisatsioonidega. Eelkõige noorteorganisatsioone on kaasatud riiklike noortegarantii kavade koostamisse ja rakendamisse, kuigi liikmesriigiti on seda tehtud erineval määral.

Õpipoisiõppe ja praktika märkimisväärsed reformid on aidanud noori paremini ette valmistada vastavalt tööturu vajadustele ja arendada asjakohaseid oskusi, kuid samuti on need aidanud suurendada ettevõtjate osalemist. Pooled liikmesriigid on teinud või teatanud kavatsusest teha õiguslikke muudatusi, et viia oma siseriiklik raamistik kooskõlla praktika kvaliteediraamistikuga pärast selle vastuvõtmist 2014. aastal¹⁷. Peaaegu kõik liikmesriigid on võtnud meetmeid, et parandada õpipoisiõppe kvaliteeti, pakkumist või atraktiivsust, nii nagu on soovitanud 2013. aasta juulis asutatud Euroopa Õpipoisiõppe Liit. Otsustava tähtsusega on olnud äriringkondade kaasatus ja see on toonud kaasa uusi kohustusi, näiteks Euroopa noortepakti raames (vt punkt 3.3).

Enamik avalikke tööturuasutusi on muutnud oma teenuseid sihipärasemaks ja laiendanud olemasolevate teenuste valikut noortele; kaks kolmandikku avalikest tööturuasutustest on seadnud noortele suunatud teenustele konkreetsed eesmärgid¹⁸. Erilist rõhku on pandud struktuuri ümberkorraldamisele ja nõustamise suuremale individualiseerimisele. Suurendatud on ka töötajate suutlikkust erikoolituste abil, mida pakuti 2014. aastal rohkem kui pooltes avalikes tööturuasutustes. Lisaks on liikmesriigid laiendanud toetuse ulatust lühiajaliste õpingute või praktika näol ning ühtse lähenemisviisiga nende suhtes, kelleni on kõige keerulisem jõuda.

Rõhuasetus varajasele sekkumisele ja registreerimata NEET-noortele tõi esile olemasolevad puudused teenuste osutamisel ja tagas suurema tähelepanu sihtrühmadega tehtavale tööle. Enamik liikmesriike on julgustanud noori end noortegarantii pakujate juures arvele võtma ja kaks kolmandikku avalikest tööturuasutustest on teinud noortegarantii rakendamisel tööd sihtrühmadega. Sellega seoses on olnud oluline teadlikkuse, kättesaadavuse ja teenuste valiku suurendamine veebipõhise registreerimise ja suunatud kampaaniate, kuid ka ühtsete kontaktpunktide ning mobiilsete või detsentraliseeritud teenuste arendamise ja suurema hulga partneritega tehtava ennetava töö kaudu. Kuigi tulemusi on liikmesriikides juba näha, ei ole noortegarantii kavadega veel jõutud kõigi töötuks jäänud või haridussüsteemist lahkunud noorteni.

Näiteid riiklike noortegarantii kavade raames võetud poliitikameetmetest või tehtud reformidest

Belgias Brüsseli piirkonnas alustati 2013. aasta mais nn üleminekupraktikaga, mis on

¹⁶ Lisateavet riikide kaupa leiab Euroopa Komisjoni veebisaidilt <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=en>

¹⁷ Nõukogu 10. märtsi 2014. aasta soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta (2014/C 88/01).

¹⁸ Euroopa avalike tööturuasutuste võrgustik, aruanne noortegarantii rakendamise kohta avalike tööturuasutuste poolt, 2015.

suunatud madala haridustasemega noortele töötajatele ja õppuritele. Selles keskendutakse eelkõige nõustamisele ja jälgimisele. Kaksteist kuud pärast praktika lõppu oli positiivseid tulemusi (sealhulgas töö leidmine ja haridussüsteemi naasmine) näha 73 % praktikantide puhul, kontrollrühmas oli see näitaja aga 47 %.

Bulgaarias loodi 2015. aastal noorsootöötajate võrgustik, et **jõuda** registreerimata NEET-noorteni nende vahetus keskkonnas ja neid aktiveerida. Noorsootöötajad tegutsevad vahendajatena noorte ning sotsiaal-, tervishoiu-, haridus- ja muid teenuseid osutavate avaliku sektori asutuste vahel. Ajavahemikul 2015. aasta maist detsembrini nõustasid noorsootöötajad 5 078 noort.

Soomes loodi 2015. aastal 35 omavalitsusüksuses **ühtsed kontaktpunktid**, mida rahastatakse peamiselt ESFist ja täiendavalt ka riiklikest vahenditest. Nende kontaktpunktide eesmärk on tugevdada ja lihtsustada alla 30-aastastele noortele pakutavaid teenuseid isikliku nõustamise ja juhendamise kaudu ning pakkudes tuge igapäevaeluga toimetulekul, karjääri planeerimisel ja sotsiaalsete oskuste ning hariduse ja tööhõive osas.

Itaalias ajendas noortegarantii tegema muudatusi, mis kajastuvad tööseadusega algatatud ulatuslikumates **reformides**. Noortegarantii raames registreeritud noorte arv on pidevalt kasvanud ja see ulatus 1. märtsiks 2016 rohkem kui ühe miljonini.

Lätis toetatakse projektiga „Tea ja tee“ omavalitsuste tasandil tehtavat **tööd sihtrühmadega**. Projekti eesmärk on teha kindlaks, motiveerida ja aktiveerida registreerimata NEET-noori vanuses 15–29, et tuua nad tagasi haridus- või koolitussüsteemi või tööturule. 2015. aasta sügisel ESFi toel käima lükatud projektiga soovitakse toetada 5 260 noort.

Sloveenias on programmi „First Challenge 2015“ eesmärk toetada kuni 2 859 noort vanuses 15–29, et nad saaksid 15 kuuks tööle **subsideeritud töökohale**, mida toetatakse noorte tööhõive algatuse ja ESFi vahenditest.

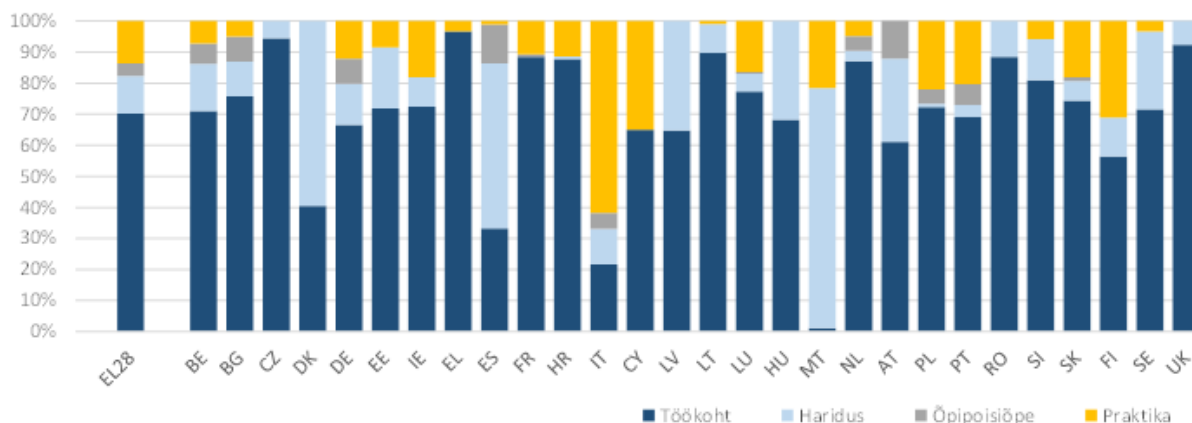
Hispaanias on toimunud märkimisväärsed struktuurireformid **õpipoisiõppe süsteemis** ja tänu sellele tõusis õpipoiste arv vaid kolme aasta (2013–2016) jooksul 4 000-lt 15 000-le. Samal ajavahemikul kasvas õpipoisiõppes osalevate ettevõtete arv vaid 500-lt 5 660-ni.

... ning edusammudeni pakkumiste tegemises...

Alates 2014. aasta jaanuarist on noortegarantiiis osalenud 14 miljonit noort. Ligikaudu üheksa miljonit noort võttis vastu pakkumise, millest enamik olid tööpakkumised¹⁹. Kokkuvõttes lõpetas peaaegu kaks kolmandikku noortest noortegarantiiis osalemise 2015. aastal seetõttu, et nad võtsid vastu töö-, haridustee jätkamise, praktika- või õpipoisiõppe pakkumise. Kõigist nelja kuu jooksul tehtud pakkumistest olid enamik (70,2 %) tööpakkumised, millele järgnesid haridustee jätkamise (13,6 %), praktika- (12,1 %) ja õpipoisiõppe (4,1 %) pakkumised (joonis 3).

Joonis 3. Positiivsete tulemustega ja õigeaegne meetmetes osalemisest loobumine pakkumiste liikide kaupa, 2015 (%)

¹⁹ Pakkumise vastuvõtmine toimub siis, kui noor inimene varem saadud ja heaks kiidetud pakkumise põhjal tegelikult tegutsema hakkab, st asub tööle, jätkab haridusteed, alustab õpipoisiõpet või praktikat.

Allikas: Euroopa Komisjon, noortegarantii seire²⁰

Noortegarantii edukust mõjutavad tegurid

Kolme aasta jooksul, mil noortegarantii kavasid on rakendatud, on nende edukusel olnud keskse tähtsusega järgmised tegurid:

- tugev institutsionaalne toetus ja sisemine koordineerimine;
- sihtrühmadeni jõudmise strateegiad, tänu millele liitub noortegarantiiga rohkem noori;
- ühtne kontaktpunkt, mis aitab osutada isiku konkreetsele vajadustele kohandatud teenuseid;
- haridusvaldkonna ja tööturu vaheliste tõkete kaotamine partnerlusel põhineva lähenemisviisi abil;
- tänapäevased kutseharidus-ja õppesüsteemid, mis pakuvad tööturul vajalikke oskusi; ning
- tööandjate tugev kaasamine.

... kuid teha on veel palju, et tagada noortegarantii pakutav tugi kõigile noortele

Vaatamata nimetatud positiivsetele arengusuundadele, tuleb veel rohkem pingutada, et toetada tööturust kõige kaugemal olevaid noori, st neid NEET-noori, kelleni on traditsiooniliselt olnud kõige raskem jõuda (isegi enne kriisi) ja kes on seni saavutatud edusammudest kõige vähem kasu saanud. See puudutab eelkõige neid, kes seisavad silmitsi vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse, puude või diskrimineerimisega, sh etnilistesse vähemustesse kuuluvad või sisserändaja taustaga noored, varjupaigataotlejad ja pagulased. NEET-noorte osakaalu vähenemine tuleneb peamiselt sellest, et vähenenud on tööd otsivate NEET-noorte, kuid mitte mitteaktiivsete tööturult kõrvale jäänud NEET-noorte arv. 2013. aastal oli tööd otsivate NEET-noorte osakaal ELis suurem kui mitteaktiivsete NEET-noorte osakaal, kuid 2015. aastal jõudis nende osakaal samale tasemele. See viitab sellele, et meetmed võisid tuua kiiremaid tulemusi töötute NEET-noorte toetamisel, kuid olla aeglasema toimega mitteaktiivsete NEET-noorte tulemuslikul tagasitoomisel tööturule, haridus- või koolitussüsteemi. Mõnes liikmesriigis, näiteks Küprosel, Ungaris ja Portugalis on siiski näha mitteaktiivsete NEET-noorte osakaalu vähenemist.

²⁰ Tulemustes kajastub noortegarantii rakendamise seis ja muud andmetega seotud küsimused ning seega on riikide andmeid võimalik võrrelda vaid piiratud ulatuses.

2.2. Märgid noortegarantii toel tehtud struktuurimuutuste mõjust

Selleks et oleks võimalik uurida noortegarantii rakendamise mõju noorte tööturunäitajatele, tuleb analüüsida noorte tööturu olukorda enne noortegarantii rakendamist ja noorte tööturu muutumist alates 2013. aastast, mil ilmneseid esimesed märgid majanduse elavnemisest²¹.

Ehkki analüüsi tulemustesse tuleb suhtuda ettevaatlikult, kuna nende näitajate suhteliselt paremad tulemused võivad osaliselt tuleneda noorte suuremast tsüklilisest tundlikkusest makromajanduslike tingimuste suhtes, nähtub analüüsist siiski, et **noortegarantii toel tehtud struktuurimuudatustest on olnud kasu**. Kuigi samal ajavahemikul vähenes ka täiskasvanud elanikkonna töötuse määr, vähenes see ELis tervikuna ja ka paljudes liikmesriikides siiski rohkem noorte puhul. Positiivseid tulemusi on täheldatud eelkõige Belgias, Horvaatias, Küprosel, Tšehhi Vabariigis, Soomes, Kreekas, Ungaris, Iirimaa, Lätis, Madalmaades, Portugalis, Rumeenias, Sloveenias, Hispaanias, Rootsis ja Ühendkuningriigis.

Euroopa poolaasta protsessist nähtub, et pidevaid edusamme on tehtud peaaegu kõigis liikmesriikides, kellele anti 2013. ja 2014. aastal noortega seotud riigipõhiseid soovitusi, nagu on nimetatud tööhõivekomitee 2015. aasta läbivaatamise järeldustes ja komisjoni 2016. aastal koostatud riigiaruannetes.

Lisaks on noortegarantiiga loodud lisaväärtust tunnustatud paljudes välisaruanetes ja hinnangutes, mis on loetletud lisas.

2.3. Noorte tööhõive algatuse vahendusel pakutav rahaline toetus: muutuste tõukejõud

Enamikus liikmesriikides on noortegarantii edukaks rakendamiseks kasutusele võetud ELi fondide vahendeid riiklike noortegarantii kavade ja asjakohaste struktuurireformide kõigis valdkondades. Noortele suunatud tööturule integreerimise meetmetesse investeeritakse noorte tööhõive algatuse ja ESFi vahendeid 2014–2020. aasta programmitööperioodil otse kokku vähemalt 12,7 miljardi euro ulatuses.

Noorte tööhõive algatuse peamised tunnused²²

Noorte tööhõive algatuse raames on eraldatud 6,4 miljardit eurot liidu rahalisi vahendeid, millega toetatakse otse noori, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolituses, ning kes elavad nendes Euroopa piirkondades, kus noorte töötuse määr 2012. aastal oli suurem kui 25 %. See summa lisandub ESFi omale, millega toetatakse nii inimesi kui ka võtmetähtsusega süsteemide ja teenuste struktuurireforme.

20 riiki, keda noorte tööhõive algatuse raames saab toetada, on järgmised: Belgia, Bulgaaria, Küpros, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Horvaatia, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Läti, Leedu, Poola, Portugal, Rumeenia, Sloveenia, Slovakkia, Rootsi, Ühendkuningriik.

Et aidata kiirendada noorte tööhõive algatuse raames rahastatavate meetmete käikulaskmist, tehti noorte tööhõive algatuse kõik vahendid ELi eelarves kättesaadavaks

²¹ Analüüs põhineb tulemustel, mis on üksikasjalikumalt esitatud Euroopa Komisjoni 2016. aasta tehnilises dokumendis „Analysis of the performance of Youth Guarantee in the EU Member States 2013-2015“ (avaldatakse lähiajal).

²² Teave riikide kaupa on esitatud käesolevale teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendi B lisas.

2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku tsükli esimesel kahel aastal (2014/2015). Mitu peamiste toetusesaajate hulka kuuluvat liikmesriiki palusid rahalist likviidsust suurendada, et noorte tööhõive algatuse kohapealseid meetmeid oleks lihtsam käivitada. Sellest tulenevalt muudeti 2015. aastal ESFi määrust²³ ja komisjon tegi liikmesriikidele täiendavate eelrahastamisena kättesaadavaks ligikaudu 1 miljard eurot.

Noorte tööhõive algatus on noortegarantii peamine rahastamisallikas ...

20 toetuskõlbliku liikmesriigi puhul on noorte tööhõive algatus peamiseks vahendiks noortegarantii rakendamisel. Mõnel juhul kasutatakse seda vahendit selleks, et toetada enamikku või kõiki noortegarantii kavade kohaseid meetmeid. Hispaanias näiteks rahastatakse 80 % kõigist noortegarantii meetmetest noorte tööhõive algatuse kaudu. Teistes liikmesriikides on noorte tööhõive algatus täiendav rahastamisallikas, mida kasutatakse muudele vahenditele lisaks.

Liikmesriigid kasutavad noorte tööhõive algatust selleks, et toetada noortegarantiiga seotud meetmeid. Suurt tähelepanu pööratakse esmase töökogemuse pakkumisele, praktikale, õpipoisiõppele ning kvaliteetsele haridusele ja koolitusele. Lisaks sellele pakuvad rohkem kui pooled kõigist toetuskõlblikest liikmesriikidest toetust noortele ettevõtjatele ning meetmeid tööalase liikuvuse ja õpirände valdkonnas. Mõnes liikmesriigis²⁴ toetatakse noorte tööhõive algatuse vahenditest finantsinstrumente laenude ja garantiide andmiseks noortele, kes hakkavad füüsilisest isikust ettevõtjaks või loovad oma ettevõtte.

Noorte tööhõive algatus on suunatud konkreetsetele piirkondadele ja noorterühmadele (nt noored kes on välja jäänud nii tööturult kui ka haridus- ja koolitussüsteemist). Kasutatakse konkreetseid tulemusnäitajaid, mis aitavad tagada meetmete kvaliteeti ja suurendada muude ELi vahenditest toetatavate meetmetega võrreldes noorte tööhõive algatuse meetmete tulemuslikkusele keskendumist. Mitmes liikmesriigis läbiviidud hindamised on lisaks selgelt näidanud, et noorte tööhõive algatus on kaasa toonud palju suurema tähelepanu isikute vajadusest lähtuva abi osutamisele.

... ning noorte tööhõive algatuse meetmete kohapealse rakendamise ulatus ja rahaliste vahendite kasutuselevõtt on järsult suurenenud...

Praeguseks on noorte tööhõive algatuse meetmete vahendusel toetust saanud rohkem kui 1,4 miljonit noort²⁵. Kuigi aruandeid headest tulemustest on võimalik esitada alles siis, kui meetmed on täide viidud, on paljud siseriiklikud hindamised²⁶ juba näidanud, et need noored, kes on noorte tööhõive algatuse meetmetes kaasa löönud, on oluliselt suurendanud oma võimalusi leida tööd või jätkata õpinguid (nt Küpros, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Läti, Poola, Rootsi). Oluline on, et ka korraldusasutused väljendavad suurt rahulolu noorte tööhõive algatuse eesmärkide saavutamise üle. Lisaks on mõnes liikmesriigis meetmete järele oodatust suurem nõudlus, sest huvi noorte hulgas järjest kasvab.

Noorte tööhõive algatuse meetmete rakendamine on nüüdseks käivitunud enamikus liikmesriikides. Noorte tööhõive algatuse meetmete rakendamine on märkimisväärselt edenenud 2015. aasta teisest poolest alates ja eelkõige 2016. aastal. 2016. aasta juuli lõpuks olid toetuskõlblikud liikmesriigid välja valinud projekte, mille kogusumma ületas 4 miljardit eurot ning mis on juba käivitatud või käivitatakse eeldatavasti lähiajal. See summa on 2016.

²³ Määrus (EL) nr 1304/2013.

²⁴ Itaalias 64,6 miljonit eurot ja Bulgaarias 23,5 miljonit eurot.

²⁵ ESFi korraldusasutustelt saadud teave, mille komisjon sai 2016. aasta juulis.

²⁶ Õigusraamistiku kohaselt esitasid liikmesriigid noorte tööhõive algatuse esimesed riiklikud hindamised 2015. aasta lõpus. Teist riiklikku hindamist nõutakse liikmesriikidelt 2018. aasta lõpuks.

aasta märtsist alates suurenenud peaaegu 2 miljardi euro võrra. Pooled neist liikmesriikidest on neile noorte tööhõive algatuse raames eraldatud summad peaaegu tervenisti ära kasutanud. Lisaks on toetusesaajad 2016. aasta juuli lõpuks taotlenud noorte tööhõive algatuse korraldusametustelt 800 miljonit eurot meetmete kulude hüvitamiseks. Mis puutub liikmesriikide kulude hüvitamisse komisjoni poolt, siis 2016. aasta augusti lõpuks taotlesid liikmesriigid noorte tööhõive algatuse kulude katteks 682 miljonit eurot. Üle 70 % neist maksetaotlustest on komisjon juba hüvitanud (ja ülejäänud maksed on hüvitamisel). Noorte tööhõive algatuse raames loodud struktuuride alusel on meetmete rakendamine hoogustumas enamikus liikmesriikides. Nüüd on esmatähtis jätkata ning vajaduse korral kiirendada noorte tööhõive algatuse meetmete rakendamist.

...seda hoolimata rakendamise esialgsetest viivitustest....

Vaatamata programmitöö perioodi kahe esimese aasta rahaeraldistele, ei täitnud noorte tööhõive algatuse meetmete rakendamise algetapp poliitilisi ootusi meetmete rakendamise kiire alustamise osas. Peamiselt oli see tingitud liikmesriikide vähesest valmisolekust välja töötada ja alata noorte tööhõive suurendamiseks sobivaid meetmeid, samuti sellest, et uutele nõuetele vastavate rakendussüsteemide kujundamine osutus pikaks protsessiks.

Noorte tööhõive
algatusega toetatavate
meetmete raames
on profileeritud ja ootenimekirja kantud
1 400 000 noort

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (edaspidi „ESI fondid“) raamistikust tulenevad uued kohustused, mida kohaldatakse võrdväärselt ka noorte tööhõive algatuse suhtes, mängisid aeglase alguse puhul olulist osa. Liikmesriikides esines viivitusi eelkõige järelevalvesüsteemide loomisel ja programmide haldusstruktuuride väljakujundamisel (õigusraamistikus on need tegevused määratletud kui „pädevate asutuste määramine“). Pädevate asutuste määramise protsess on nüüd lõpule viidud enamiku noorte tööhõive algatuse raames toetust saavate rakenduskavade puhul.

Liikmesriigid rahastavad noorte tööhõive meetmeid rahalistest vahenditest, mis on kättesaadavad nii 2007.–2013. aasta kui ka 2014.–2020. aasta programmitööperioodi raames. Kahe programmitööperioodi samaaegne rakendamine tekitas probleeme haldussuutlikkuses, täpsemalt kulude kontrollimise ja nende kulude komisjonile tõendamise osas.

Seetõttu ei suutnud mitu liikmesriiki 2015. aastal ära kasutada noorte tööhõive algatuse täiendavaid eelmakseid 930 miljoni euro ulatuses²⁷. Need riigid kasutavad siiski siiani 2007.–2013. aasta programmitööperioodi raames kättesaadavaks tehtud vahendeid. Noorte tööhõive algatuse meetmetest toetust saavate noorte suur arv näitab samuti, et kohapealne tegevus ei ole olnud märkimisväärselt häiritud. Igal juhul leiavad rohkem kui pooled liikmesriigid, et eelrahastamise 30 %-ne suurendamine 2015. aastal on avaldanud positiivset mõju. See võimaldas korraldusametustel eraldada rohkem rahalisi vahendeid olemasolevate projektidele ja/või käivitada rohkem uusi projekte²⁸.

....olukorras, kus noorte tööhõive algatuse meetmeid täiendatakse ESFi vahenditest ja kasutatakse struktuurimeetmete edendamiseks

2014.–2020. aasta programmitööperioodil investeeritakse ESFist (lisaks noorte tööhõive algatuse vahenditele) otse vähemalt 6,3 miljardit eurot, et toetada noorte integreerimist tööturule.

²⁷ Vastavalt määrusele (EL) 779/2015 (ELT L 126/1, 21.5.2015).

²⁸ Euroopa Komisjon (2016) „Noorte tööhõive algatuse esmased tulemused“.

Aastateks 2014–2020 on liikmesriigid eraldanud ligikaudu 27 miljardit eurot selleks, et võidelda haridustee katkestamise vastu ning toetada elukestvat õpet, kutseharidust ja -õpet. Noored on ka ESFi ettevõtlusinvesteeringute (hõlmab ka füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist) üks peamisi sihtrühmi – vastavad summad ületavad 2 miljardit eurot.

Lisaks sellele on kättesaadavad Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) vahendid, mille abil on võimalik toetada haridus- ja koolitustaristu arendamist, ettevõtlust ja idufirmade loomist noorte hulgas, seda vastavalt vajadustele ja võimalustele, mis on sätestatud riiklikes ja/või piirkondlikes rakenduskavades²⁹.

Lõpetuseks tuleb märkida, et ESFi vahenditest toetatakse rahaliselt ka liikmesriikides osutatavate riiklike tööturuteenuste struktuurseid reforme, mida on vaja noortegarantii edukaks rakendamiseks, seda nii noorte tööhõive algatuse raames toetatavates liikmesriikides kui ka ülejäänud liikmesriikides. 2014.–2020. aasta programmitööperioodil ulatuvad need summad umbes 1 miljardi euron.

Eelnimetatud ESFi investeeringud kujutavad endast olulist täiendavat rahastamist, mis on väga oluline noortegarantii rakendamiseks kõigis 28 liikmesriigis ja mille mõju ulatub seega kaugemale 20 riigist, kes saavad toetust noorte tööhõive algatuse raames.

...ent vajadused on endiselt suured ja noorte tööturule sisenemise toetamiseks on vaja rohkem rahalisi vahendeid

Mitu ELi piirkonda vajavad seniajani noorte tööhõive algatuse raames pakutavaid toetusi. Noorte töötuse uusimate näitajate (2015) põhjal kindlaks määratud toetuskõlblike piirkondade alusel leiab tõendamist asjaolu, et praegusest 20 toetuskõlblikust liikmesriigist kvalifitseeruksid ka täna noorte tööhõive algatuse toetusele 14 riiki. Lisaks on piirkondliku tasandi kõige kõrgemate noorte töötuse näitajatega (40–50 %) liikmesriigid jäänud samaks. Mitu liikmesriiki (eelkõige Itaalia, Portugal ja Prantsusmaa) on märkinud, et nende arvates on noorte tööhõive algatuse meetmete jätkamine oluline, et saavutada ulatuslikke eesmärgi, mida nad on endale seadnud noorte töötuse vähendamise osas, ning et nad on kasutanud ära kõik noorte tööhõive algatuse vahendid, mis neile on eraldatud.

Võttes seega arvesse noorte töötuse püsivalt kõrget taset paljudes piirkondades ja saades julgust meetmete esimestest rakendustulemustest, on komisjon teinud ettepaneku täiendada noorte tööhõive algatuse esialgseid eraldisi aastatel 2017–2020 ühe miljardi euro suuruses summas (veel tuleb 1 miljard eurot eraldada vastava rahastamisvahendina Euroopa Sotsiaalfondist), seega algatuse käivitamisest alates on eraldisi kokku 8,4 miljardit eurot³⁰. Ja veel, mitmeaastase finantsraamistiku 2017. aasta tehnilise kohandamise³¹ raames on teada antud, et komisjon on alustanud arutelusid nende liikmesriikidega, kes saavad kõige enam

²⁹ Teave ERFi programmide kohta liikmesriigi/piirkonna kaupa on esitatud järgmisel veebilehel: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/

³⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) läbivaatamine/muutmine“ (COM(2016) 603).

³¹ Finantsraamistiku tehniline kohandamine 2017. aastaks vastavalt kogurahvatulu muutustele ja ühtekuuluvuspoliitika rahastamispaketi kohandustele (nõukogu määruse (EL) nr 1311/2013 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020) artiklid 6 ja 7), COM(2016) 311, 30. juuni 2016.

kasu ühtekuuluvuspoliitikale eraldatavate vahendite kohandamisest, ja soovitab neil suunata täiendavaid summasid muu hulgas noorte töötuse vähendamise meetmetesse.

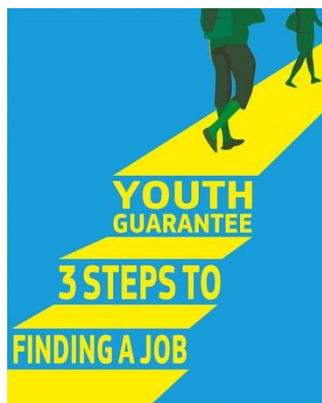
3. ELi TASANDI MITMESUGUSTE VAHENDITE KASUTUSELEVÕTT LIIKMESRIIKIDE TOETAMISEKS JA TULEMUSLIKKUSE JÄLGIMISEKS

3.1. Tugev poliitiline tahe ja ELi poliitika toetus

ELi tasandil pakutavad vahendid on kaasa aidanud noortegarantii rakenduskavade elluviimisele...

Tugev poliitiline tahe koos ELi poliitilise toetuse ja vastastikuse õppe mehhanismidega on aidanud liikmesriike sobiva institutsioonilise raamistiku loomisel ning pakkunud võimalusi üksteise kogemustest õppida. Riigipead ja valitsusjuhid kinnitasid aastatel 2013 ja 2014 Berliinis, Pariisis ja Milanos toimunud vastavateemalistel kohtumistel, et täidavad selles valdkonnas võetud kohustused. Need noorte tööhõive alased konverentsid on aidanud tugevdada jagatud vastutuse tunnet, vahetada üleeuroopalisi kogemusi ja jagada ideid selle kohta, kuidas soodustada töökohtade loomist noorte jaoks ja tagada, et noorem põlvkond oleks tulevikule vastu minnes paremate oskustega ja kvalifitseeritum. 2013. aasta juunis pidasid sotsiaalpartnerid läbirääkimisi noorte tööhõivet käsitlevate meetmete raamistiku üle ning võtsid selles valdkonnas mitmeid meetmeid³².

Euroopa tööhõive strateegia vastastikuse õppe programm on aidanud kaasa riigiüleste õppevõimaluste loomisele, sest selle raames on koostatud rida eksperdihinnanguid³³. On loodud noortegarantii riiklike koordinaatorite võrgustik, mis hõlbustab pidevat teabevahetust³⁴. Noortegarantii on olnud esikohal ka Euroopa avalike tööturuasutuste võrgustiku töökavas,³⁵ kõnealune võrgustik aitab suurendada nende asutuste suutlikkust pakkuda noortele hästi haakuvaid tööturuteenuseid.

Sihipäraselt kujundatud poliitikavahendid on pakkunud liikmesriikidele kasulikku tuge konkreetsete probleemide lahendamisel. 2013. ja 2014. aastal avas Euroopa Komisjon noortegarantii veebilehe,³⁶ korraldas seminari, kus õpetati noortegarantii kavade väljatöötamist ja rakendamist, ning kutsus kokku kõrgetasemelise konverentsi; lisaks osutati spetsiaalseid nõustamisteenuseid õpipoisiõppe ja praktikakohtade kavade loomiseks. Alates 2015. aastast on Euroopa Komisjoni ja ILO ühisprojektiga toetatud riikide suutlikkust noortegarantii kavade hindamisel ja koostamisel. Euroopa Parlamendi palvel haldas komisjon 2013. aastal otseselt 18 noortegarantii katseprojekti seitsmes liikmesriigis³⁷. Lisaks sellele lõi komisjon 2015. aastal

³² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5314>

³³ Ka koolist väljalangemise ennetustöö ja haridussüsteemist tööturule ülemineku sujuvamaks muutmine olid haridus- ja noorsoopoliitika vastastikuse õppe tegevuskavas tähtsal kohal.

³⁴ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11490&langId=en>

³⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1100&langId=en>. Eelkõige korraldab see võrgustik igal aastal avalike tööturuasutuste pakutavate teenuste järelevalvet noortegarantii rakendamise valdkonnas.

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/youthguarantee>.

³⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1099&langId=en>

teavitustegevuse ja teadlikkuse suurendamise töövahendi, et kannustada noori registreeruma kohalike teenusepakkujate juures; seda vahendit katsetati neljas liikmesriigis. Aastatel 2016–2017 toetatakse teavitustegevuse alaselts veel kuni üheksat liikmesriiki.

... samal ajal aidati liikmesriikidel noorte tööhõive algatuse raames rahastatavaid meetmeid kohapeal käivitada.

Niipea kui noorte tööhõive algatuse programmitöö õiguslik raamistik oli vastu võetud, koostas komisjon noorte tööhõive algatuse rakendamise konkreetseid juhiseid ja noorte tööhõive algatuse meetmete järelevalve ja hindamise üksikasjalikud juhtnöörid.

Koos korraldusasutustega korraldati 2014. ja 2016. aastal ka noorte tööhõive algatuse kaks sihtotstarbelist tehnilist seminari, mille käigus kiirendati noorte tööhõive algatuse raames toetatavate programmide haldamise pädevate asutuste määramist. Noorte tööhõive algatuse järelevalve ja hindamise korda on korrapäraselt arutatud korraldusasutustega ESFi komitee ning selle tehnilise töörühma koosolekutel, samuti ESFi hindamisi käsitlevatel partnerluskohtumistel.

3.2. Tugev järelevalveraamistik: jälgitakse edusamme ja toetatakse pidevat täiustamist

ELi tasandil loodud põhjalik järelevalveraamistik on aidanud liikmesriikidel noortegarantii rakendamist jälgida. Nii hoitakse seda küsimust poliitilises päevakavas tähtsal kohal ja see aitab pidevalt riiklikke kavasid täiustada.

Euroopa poolaasta on kõrgeimal tasandil olnud noortegarantii rakendamise struktuursete probleemide kõrvaldamisel määrava tähtsusega. Edusamme hinnatakse igal aastal Euroopa Komisjoni aruannetes riikide kohta ja ka tööhõivekomitee (EMCO) mitmepoolse järelevalve ülevaadete kaudu. Riigipõhisteid soovitusi koolist tööle ülemineku parandamiseks esitati märkimisväärselt rohkem 2014. aastal, mil noortega seonduvaid soovitusi esitati enamikule liikmesriikidele. Aastatel 2015 ja 2016 esitati noori käsitlevaid soovitusi vähem. Selle põhjuseks oli noorte töötuse vähenemine ja liikmesriikide edusammud soovitatud reformide elluviimisel ning see kajastas Euroopa poolaasta ühtlustamissoovitust (vt komisjoni talituste töödokumenti noori käsitlevate riigipõhiste soovituste ja nende rakendamise edusammude kohta).

Tööhõivekomitee töötas komisjoni toel välja noortegarantii järelevalve teostamiseks mõeldud mahuka näitajate raamistiku³⁸. Kahel korral, st aastatel 2014 ja 2015 kogutud andmed on esitatud käesolevas teatises.

Eespool nimetatu on kooskõlas Euroopa Kontrollikoja soovitusel luua terviklik järelevalvesüsteem.

2016. aasta märtsis toimunud tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu istungil osalenud tööjõuküsimustega tegelevad ministrid kinnitasid tööhõivekomitee *põhisõnumid noortegarantiiga seotud edasise tegevuse kohta pärast 2016. aastat*. Ministrid rõhutasid positiivseid tulemusi ning soovitasid jätkata poliitilist panustamist selliste probleemide lahendamisse, mis on seotud partnerlustega, NEET-noorte kaasamise ning järelevalvega³⁹.

³⁸ Employment Committee, Indicator framework for monitoring the Youth Guarantee, INDIC/10/12052015/EN-rev.

³⁹ Põhisõnumid noortegarantiiga seotud edasise tegevuse kohta pärast 2016. aastat, millesse on lisatud tööhõivekomitee aruanne noortegarantii rakendamise seisuga, ST 6154 2016 INIT.

Noorte tööhõive algatuse järelevalve tõhususe ja tulemuslikkuse suhtes on kohaldatavas regulatiivraamistikus ette nähtud terve rida konkreetseid noorte tööhõive algatuse tulemusnäitajaid ning seega on algatus muudetud rohkem tulemustele suunatuks. Kogu noorte tööhõive algatuse ülesehitus ja meetmete suunamine konkreetsetesse piirkondadesse, kus noorte töötus on kõige kõrgem, ning neis piirkondades elavatele konkreetsetele sihtrühmadele, on võrreldes ESFi meetmetega tõepoolest uudne. Lisaks on noorte tööhõive algatuse tulemusnäitajate abil võimalik tuvastada otsest seost rahalise toetuse ja meetmetega saavutatud ning sihtrühma jaoks saavutatud tulemuste vahel.

3.3. Sihtotstarbelised algatused, mis aitavad tagada pakutavate meetmete kvaliteeti

Jõupingutused, mis on tehtud õpipoisiõppe- ja praktikakohtade pakkumise ning noorte ettevõtluse ja tööalase liikuvuse ja õpirände edendamiseks, on aidanud suurendada noortegarantiiga pakutavate meetmete arvu ning sellesuunalist tööd tuleks jätkata. Alates 2013. aastast, mil käivitati Euroopa Õpipoisiõppe Liit, on selle liidu kaudu mobiliseeritud 31 riigi valitsused ja 120 sidusrühma ning loodud kokku 250 000 koolitus- ja töövõimalust; parandatud on ka õpipoisiõppe kvaliteeti, õppekohtade pakkumist ja õppe mainet. 2014. aastal vastuvõetud praktika kvaliteediraamistik on selle valdkonna oluline võrdlusalus. Euroopa noortepakt võeti kasutusele 2015. aasta novembris koos Euroopa ettevõtjate sotsiaalse vastutusega seotud algatusega. Noortepakti eesmärk on luua 10 000 kõrgetasemelist ettevõtjate ja haridusasutuste vahelist partnerlust ning järgmise kahe aasta jooksul 100 000 uut kvaliteetset võimalust õpipoisiõppeks, tööpraktikaks või erioskusi mittenõudvaks tööks. Noorte ettevõtlust toetatakse noortegarantii meetmetega, enamikus liikmesriikides teevad seda avalikud tööturuasutused ning mitmel juhul tehakse seda mitmesuguste programmide või projektide osana.

„Sinu esimene EURESe töökoht“ on meede, millega toetatakse sihipäraselt töökohtade loomist ja koolituse pakkumist Euroopa kontekstis, seda võiks noorte töö- ja õpirände valdkonnas veelgi tugevdada. Ajavahemikus 2011–2014 suunati selle kava alusel tööle 4 251 noort, meetme kogueelarve oli ligikaudu 12 miljonit eurot.

Et täiendada olemasolevat lühiajalise (keskmiselt 3 nädalat) tööpraktika kava, on hiljuti käivitatud õpipoiste pikemaajalise (6 kuni 12 kuud) liikmesriikidevahelise õpirände katseprojekt, et luua saadud kogemuste põhjal hiljem alaline pikaajalise õpirände süsteem.

Euroopa Õpipoisiõppe Liit

Euroopa Õpipoisiõppe Liit on mitut sidusrühma hõlmav algatus, kuhu kuuluvad liikmesriigid, sotsiaalpartnerid, kaubanduskojad, ettevõtjad, kutsehariduse- ja õppe pakkujad, kutseorganisatsioonid, noorteorganisatsioonid ja piirkondade esindajad ning mis on seadnud eesmärgiks tugevdada Euroopa õpipoisiõppe kvaliteeti, õppekohtade pakkumist ja sellise õppe mainet. Samuti on oluline teema õpipoisiõppe õpirändevõimaluste parandamine.

Komisjon annab selleks rahalist toetust programmi Erasmus+ spetsiaalsete projektikonkursside vahendusel ja ka teiste vahendite kaudu. Liit on koostanud 2016. aastaks tegevuskava, mis hõlmab 12 põhimeedet, mida rakendatakse kogu aasta jooksul.

Praktika kvaliteediraamistik

Nõukogu võttis 2014. aasta märtsis vastu praktika kvaliteediraamistikku käsitleva soovitusel. See on olnud kasulikuks vahendiks kvaliteetsete praktikakohtade pakkumisel noortegarantii raames.

Raamistiku eesmärk on parandada praktika kvaliteeti (nii avatud turul kui ka aktiivse tööturupoliitika kaudu), võttes kasutusele 22 kvaliteedipunkti, mida saab siseriiklikesse õigusaktidesse või tööturu osapoolte kokkulepetesse otse üle kanda. Need kvaliteedipunktid on peamiselt seotud õppesisu ja töötingimustega ning lisaks finants- ja töölevõtutingimuste läbipaistvusega.

Üksikasjalik ülevaade meetmetest, mida liikmesriigid võtavad praktika kvaliteediraamistiku rakendamiseks, on esitatud eraldi komisjoni talituste töödokumendis, mis on lisatud käesolevale teatisele.

3.4. Noortegarantii rahvusvaheline tasand

Noortegarantii on saanud rahvusvahelisel tasandil palju tähelepanu kui uus, kogu ELi hõlmav kõrgetasemeline lähenemisviis noorte töötuse kõrvaldamisel, sest noorte töötus on ühine mure, mida kogetakse ka maailma teistes piirkondades. Nii G20 kui ka Aasia-Euroopa tööhõiveministrite kohtumisel tunnistati, et noortegarantii on oluline struktuurireform süsteemse koolist tööle ülemineku kujundamisel. ILO ja OECD rõhutasid noortegarantii rakendamise algusest peale saadud kogemusi, eesmärgiga jagada neid kolmandate riikidega. Lisaks peaks noortegarantii rakendamine kogu ELis aitama kaasa G20 tasandil esmakordselt noorte tööhõivega seoses püstitatud kvantitatiivse eesmärgi täitmisele, nimelt sellele, et 2025. aastaks vähendatakse G20 riikides 15 % võrra nende noorte osakaalu, kes on pidevas tööturult kõrvalejäämise ohus.

Ülemaailmsel tasandil sai noorte töötuse probleemi lahendamine uut hoogu 2015. aastal vastu võetud säästva arengu tegevuskavaga aastaks 2030, milles on püstitatud 17 säästva arengu eesmärki. Säästva arengu 8. eesmärgiks on seatud kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu edendamine, tööhõive suurendamine ja inimväärse töö tagamine kõigi jaoks ning selle alla kuulub eesmärk vähendada 2020. aastaks oluliselt mittetöötavate ja mitteõppivate noorte osakaalu ning samal ajal saavutada 2030. aastaks täielik ja tootlik tööhõive ning inimväärne töö kõigile, sealhulgas noortele.

Nende eesmärkide saavutamisel võib noortegarantiil olla ELi poliitikas oluline roll.

4. NOORTEGARANTII MEETMETE RAKENDAMIST TULEB KIIRENDADA JA LAIENDADA, ÕPPIDES RAKENDAMISE ESIMESTEL AASTATEL SAADUD KOGEMUSTEST

4.1. Täieliku ja jätkusuutliku rakendamise tagamine

Selleks et lõigata seni tehtud töö vilja, on väga oluline jätkuv poliitiline pühendumine ja rahaline toetus noortegarantiile kui pikaajalisele struktuurireformile. Mitmeski liikmesriigis on noortegarantii meetmed täielikult rakendunud alles hiljuti, sest paljude meetmete puhul oli vaja märkimisväärseid reforme ja ulatuslikke partnerlussuhteid: noortegarantii täieliku potentsiaali realiseerimiseks peaks täieliku meetmetega kaetuse

tagamiseks loodud algatusi olema lähiajal veelgi rohkem. Meetmete rakendamise tõhustamine tähendab ka jätkuvaid jõupingutusi järelevalve valdkonnas, sh praeguste andmekogumisprotsesside ühtlustamist, tehniliste probleemide kõrvaldamist ja ühiste näitajate raamistiku alusel kogutud andmete kvaliteedi parandamist.

4.2. Tuleb paremini kaasata neid mittetöötavaid ja mitteõppivaid ning väheste oskustega noori, kes ei ole kuskil registreeritud

Noortegarantiist peavad kasu saama kõik noored ja kõik noored peavad omakorda kasu saama majanduse taastumise esmastest märkidest. Vaatamata liikmesriikide suurtele pingutustele sihtrühmadega tehtava töö parandamisel on toetusesaajate hulgas ikka veel liiga vähe esindatud kõige haavatavamate noorte rühmad, sealhulgas mittetöötavad ja mitteõppivad ning väheste oskustega noored, kes ei ole kuskil registreeritud.

Selle probleemi lahendamine ei nõua mitte ainult tõhusamat tööd sihtrühmadega, vaid ka mitmekesisemalt kavandatud meetmeid noortegarantii nelja liiki pakkumiste hulgas. Kuigi neljakuuline tähtaeg on väga oluline tagamaks kiiret aktiveerimist, on noortel, kes kogevad mitmeid takistusi, sageli vaja komplekssemaid, pikemaajalisi ja personaalsemalt suunatud meetmeid, enne kui nad on suutelised pakutud võimalusi kasutama. Et nende noorte vajadusi paremini arvesse võtta, on vaja jätkuõppe võimaluste paketi laiendamist hõlmamaks haridustee sujuvaks muutmisele suunatud meetmeid ning erinevate partnerite tõhustatud toetust.

4.3. Suutlikkuse suurendamine ja pakkumiste kvaliteedi parandamine

Parem sisemine kooskõlastamine ja suutlikkuse suurendamine tugevdab paljulubavaid partnerlusi ja parandab tulemuslikkust. Noortegarantii rakendamine on tugevdanud koostööd riiklike institutsioonide ja sidusrühmadega. Samas on noortegarantii meetmete laiaulatuslikkus välja toonud varasemad lüngad. Rakendamisprotsessi juhitakse peamiselt tööhõivega tegelevates ministeeriumides, haridusministeeriumid ja/või noortega tegelevad asutused on kaasatud vähemal määral. Lisaks on partneritel, eelkõige avalikel tööturuasutustel suutlikkusega probleeme, mis tulenevad sellest, et ülesannete täitmine nõuab mitmekülgset.

Haridusasutuste ja tööandjate vahelise koostöö tugevdamine on noortele tehtavate kvaliteetsete pakkumiste laiendamisel jätkuvalt esmatähtis. Ehkki liikmesriigid on püüdnud kindlustada tööandjate kaasatuse, on nende osalemine olnud seniajani pigem vähene. See on tingitud peamiselt problemaatilistest makromajanduslikest oludest, tööturul valitseva nõudluse ja pakkumise vastavusseviimise keerukusest, tööandjate vähesest osalemisest meetmekavade väljatöötamisel ja elluviimisel ning sellest, et struktureeritud koostöö avalike tööturuasutustega on olnud piiratud. Tööandjate osaluse suurendamine parandaks ka kutseoskuste puudujääkide prognoosimist.

Äärmiselt oluline on luua paremad mehhanismid, millega tagada, et noortele tehtaks kvaliteetseid pakkumisi. Põhiprobleemid on seotud pakutavate võimaluste lühiajalisusega ja asjaoluga, et haridustee jätkamiseks pakutavad võimalused ei taga alati, et alustatud õpingud lõpule viiakse (nt minimaalne põhioskuste tase jääb saavutamata) või kutseharidussüsteemis tunnustatud kvalifikatsioon omandatakse. Probleeme on ka praktikakohtade pakkumise puuduliku regulatsiooniga avatud turul, sh praktikakoha saamise läbipaistvuse, praktika kestuse ja tunnustamisega. Kuigi pakkumiste kvaliteedi erinevused sõltuvad peamiselt riikide tööturul pakutavast, on erinevused tingitud ka sellest, kas ja kuidas „kvaliteetseid“ pakkumisi määratleti ja ellu rakendati. Näiteks riikides, kus selline kvaliteetne pakkumine on otseselt või

kaudselt määratletud, on need üldjuhul suunatud tulemuste jätkusuutlikkusele⁴⁰ ja noorte isiklikule rahulolule. Vaid vähesed liikmesriigid on kehtestanud minimaalsed kvaliteedinõuded, sealhulgas noortegarantii järelevalve osas.

Komisjon töötab koostöös ILOga välja põhielemendid, mille alusel määratleda noortegarantii raames pakutavate võimaluste kvaliteeti. See on osa komisjoni vastusest Euroopa Kontrollikoja soovitusel edendada noortegarantii pakkumiste kvaliteedinäitajate väljatöötamist. Lisaks sellele uurib komisjon võimalust arutada kvaliteedikriteeriumide standardeid selle töö käigus, mida tehakse tööhõivekomitees noortegarantii järelevalve osas.

5. JÄRGMISED SAMMUD: NOORTEGARANTII PÜSIV TÖÖLERAKENDUMINE JA NOORTE TÖÖHÕIVE ALGATUSE VAHENDITE TÄIELIK KASUTUSELEVÖTT

Euroopa heaolu ja elustiili aluseks on Euroopa suurim väärtus – inimesed. Euroopa Komisjon on astunud samme, et seada töökohtade loomine, majanduskasvu kiirendamine, investeeringute süvendamine ja sotsiaalse õigluse tagamine Euroopa Liidu tegevuskava keskmesse, ning võitlus töötuse, eelkõige noorte töötusega, on komisjoni prioriteet number üks.

Olgugi, et olukord on viimasel ajal paranenud, ületavad noorte töötus ja tööturult kõrvalejäämine endiselt kriisieelse taseme ning nõuavad täiendavaid jõupingutusi. Noortegarantii on avanud ukse noorte suuremaks toetamiseks haridusteelt tööturule üleminekul.

Nüüd tuleks esmatähtsaks pidada riiklike noortegarantii kavade täies mahus ning kiiremat ja laiemat rakendamist, kusjuures tähelepanu tuleb pöörata ilmnunud probleemidele ning hoogsamalt tuleb võtta noorte tööhõive algatuse ja ESFi raames toetatavaid meetmeid. Käesolev teatis annab oma panuse sellesse protsessi, tuues esile peamised õnnestumised ja tehes kindlaks valdkonnad, kus on vaja võtta täiendavaid meetmeid. Komisjon toetab vastastikust õppimist ja parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel.

Liikmesriigid saavad noorte tööhõive algatuse toetust kasutada kuni 2018. aastani, seda juhul kui ajavahemikuks 2014–2015 ettenähtud rahastamisvahendeid on järel. Et võimaluste pakkumist noorte tööhõive algatuse raames saaks jätkata, esitas komisjon 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise osana⁴¹ ettepaneku täiendada esialgselt algatuse jaoks eraldatud summasid aastatel 2017–2020 ühe miljardi euroga. Seda summat täiendatakse samaväärse toetusega Euroopa Sotsiaalfondist. Piisavate täiendavate ELi rahastamisvahendite eraldamine noorte tööhõive edendamiseks ka peale 2017. aastat on jätkuvalt komisjoni suurim prioriteet.

Nagu on kindlaks määratud 2016. aasta kasutusavalduses, kavatseb komisjon kiirendada oma jõupingutusi noorte toetamiseks ka üldisemalt ja noortegarantii vahendid peaksid mitmesuguste muude noorsooalgatuste hulgas oma täit rolli mängima.

⁴⁰ Tulemuspõhine lähenemisviis tugineb sellele, et üldjuhul on pakkumine kvaliteetne siis, kui isik, kellele see pakkumine on mõeldud, jääb püsivalt tööturul osalema. See tähendab, et ta ei jää edaspidi töötuks või tööturult kõrvale; kvaliteetset pakkumist saab seega hinnata selle tulemuse põhjal.

⁴¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) läbivaatamine/muutmine“ (COM(2016) 603).

Näiteks teatas president Juncker 14. septembril 2016 peetud kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta Euroopa solidaarsuskorpuse loomisest. Solidaarsuskorpuse identiteet põhineb ELi põhiväärtustel – kaasatusel ja solidaarsusel – ning selle vahendusel pakutakse alla 30-aastastele sotsiaalselt mõtleivatele noortele (olenemata nende seotusest noortegarantiiga) võimalust aidata ja toetada teisi ning omandada uusi oskusi ja kogemusi kas oma koduriigis või mõnes teises liikmesriigis.

Õpipoisiõppega seondult tuleb märkida, et kui rakendub katseprojekt, mille kaudu võimaldatakse praktikantidel osaleda praktikarändeprojektis pikemaajaliselt, siis kogutakse vajalikud teadmised ja kogemused, mille alusel kavandada lähitulevikus püsivam kava. Õpipoisiõppe kvaliteediraamistiku väljatöötamine täiendaks olemasolevat strateegiat, mille eesmärk on väärtustada õpipoisiõpet ja muuta see noorte ja samuti ka ettevõtjate jaoks atraktiivsemaks.

Noortele suunatud poliitiline tegevuskava, eelkõige põhimõte, mille kohaselt toetatakse aktiivselt noorte jätkusuutlikku integreerimist tööturule ning kohustust ajakohastada noorte oskusi ja kvalifikatsioone, on oluline osa komisjoni laiematest püüdlustest edendada edasist lähenemist liikmesriikides endis ja nende vahel. See idee on välja toodud ka **Euroopa sotsiaalõiguste samba** aruteludel, mida praegu laialdaselt peetakse ning mille kohta esitab komisjon teatise järgmisel aastal.

Lisa – noortegarantii välisaruanded ja hindamised.

- [Eurofound \(2015\), „Beyond the Youth Guarantee. Lessons learned in the first year of implementation', Background document prepared by Eurofound as a contribution to the informal EPSCO meeting, 16.–17. juuli 2015, Luxembourg](#)
- [European Commission \(2015\), Piloting Youth Guarantee Partnerships on the Ground. A Report on the European Parliament Preparatory Action \(EPPA\) on the Youth Guarantee](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2014\), Catalogue of PES measures for the implementation of the Youth Guarantee](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2015\), Report on PES practices for the outreach and activation of NEETs](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2015\), Report on PES implementation of the Youth Guarantee, juuli 2015](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2016\), Report on PES implementation of the Youth Guarantee, september 2016 \(esitamisel\)](#)
- [European Policy Centre \(2015\), One year after the youth guarantee: policy fatigue or signs of action?, Claire Dhéret, Martina Morosi; Policy Brief 27, mai 2015](#)
- [European Policy Centre \(2016\), Towards a europeanisation of youth employment Policies? A comparative analysis of regional Youth Guarantee policy designs, by Claire Dhéret and Julie Roden, Issue Paper, No. 81, september 2016](#)
- [European Youth Forum \(2014\) Youth Organisations and the Youth Guarantee in Europe, Strategic Dialogue with civil society](#)
- [ILO \(2015\), The Youth Guarantee programme in Europe: Features, implementation and challenges](#)
- [OECD \(2014\), The local implementation of Youth Guarantees: Emerging lessons from European Experiences](#)